

EBYS'YE
AKTARILMIŞTIR

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ANAYASA VE ADALET KOMİSYONLARI
ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON**

Sayı : 30761917-130.04 - 285517
Konu : Garo PAYLAN'a ait dilekçe

15/05/2018

**Sayın Garo PAYLAN
İstanbul Milletvekili**

İlgi: 15/05/2018 tarihli dilekçeniz.

İlgi tarihli dilekçenizde, şahsınıza karşı düzenlenen 3/1600 esas numaralı yasama dokunulmazlığın kaldırılması dosyası içinde yer alan soruşturma fezlekesinin bir örneğinin tarafınıza verilmesi talep edilmektedir.

Bu kapsamda, söz konusu dosya incelemesi neticesinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenen 2017/3470-2018/18 esas numaralı soruşturma fezlekesi tespit edilmiş ve ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

**Prof. Dr. Mustafa ŞENTOP
İstanbul Milletvekili
Komisyon Başkanı**

Ek: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca düzenlenen soruşturma fezlekesi fotokopisi (13 Sayfa).

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TBMM Yeni Halkla İlişkiler Binası 1. Kat No: 1001
Bakanlıklar/ANKARA
Tel. No: (0312) 420 53 81 Faks: (0312) 420 53 20

Bilgi için: Haluk KURNAZ - Yasama Uzmanı
e-posta: anayasakom@tbmm.gov.tr

Esas No: 3/1600

T.C.
ANKARA
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
Parlamentar Suçları Soruşturma Bürosu

BASIN SORUŞTURMA NO : 2017/3470 Soruşturma
BASIN FEZLEKE NO : 2018/18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
Sunulmak Üzere
ADALET BAKANLIĞINA

F E Z L E K E

DAVACI : K.H.
MÜŞTEKİ : Prof.Dr. Aygün ATTAR, Ziyaürrahman Cad. 285 Sok. No:24/18
Çankaya ANKARA ikamet eder.
ŞİKAYET EDİLEN : Garo PAYLAN , 26. Dönem milletvekili.
SUÇ : Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini Hükümetini
Alenen Aşağılama, Cumhurbaşkanına Hakaret.
SUÇ TARİHİ : 16/05/2017 (Dilekçe tarihi)
TATBİKİ İSTENİLEN
KANUN MADDELERİ : TCK 299, 301 ve 53/1 maddeleri.
DELİLLER : Şikayet dilekçesi, tercüme evrakı ve tüm dosya kapsamı.

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ :

Müşteki Prof.Dr. Aygün ATTAR Cumhuriyet Başsavcılığımıza sunduğu 16/05/2017 havale tarihli dilekçesinde özetle;

26. Dönem HDP milletvekili Garo PAYLAN'ın 14/01/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde söz alarak "Bir zamanlar yüzde 40 idik. Bugün binde biriz. Herhale başımıza bi iş geldi ki; ben bunun adına soykırım diyorum. Ermeni halkı başına ne geldiğini çok iyi biliyor. Bir zamanlar atamın, dedemin başına ne geldiğini çok iyi biliyorum. Adını siz koyun o zaman. Biz yok hükmündeyiz. Binde bire düşmüşüz" şeklinde beyanda bulunduğunu,

01/05/2017 tarihinde Kanada Montreal şehrinde, Horizon Weekly'e verdiği röportajında ise: "Türkiye'de soykırım yapıldığını ve halen bu soykırımın devam ettiği" şeklinde beyanda bulunmak suretiyle suç işlediğinden bahisle hakkında şikayetçi olduğunu bildirmiştir.

İNCELENEN BELGELER VE YAPILAN İŞLEMLER

Şikayet edilen Garo PAYLAN'ın 26. Dönem milletvekili olduğuna ilişkin belge TBMM resmi internet sitesinden temin edilerek dosyasına eklenmiştir.

Müşteki Aygün ATTAR Cumhuriyet Başsavcılığımızca alınan 16/05/2017 tarihli beyanında;

"Ben dilekçe içeriğini tekrar ediyorum, HDP milletvekili olan Garo PAYLAN Kanada'nın Montreal kentinde konferans vermiştir. Konferansın sonunda basına verdiği demeçte Ermeni soykırımını kastederek, Türkiye'nin 1915'te soykırım yaptığını tekrar ederek,

1/13

Türkiye Cumhuriyeti Devleti her gün soykırım yapmaya devam ettiğini söylemiştir. 15 Temmuz darbe teşebbüsüne değinerek darbenin maalesef başarısız olduğunu ve Türkiye'nin de bundan ders almadığını ifade ederek darbe teşebbüsünü över şekilde beyanda bulunduğunu, ayrıca hedeflerinin Ermeni soykırımının kabul edilmesi ve soykırıma uğrayanların torunlarından özür dilenmesini istediğini beyan etmiştir. Garo PAYLAN'ın suç oluşturan beyanlarından dolayı hakkında şikayetçiyim" şeklinde beyanda bulunmuştur.

Müşteki dilekçesinde bildirilen <http://armedia.am/eng/news/47954/garo-paylan-genocide-in-turkey-istaking-place-every-single-day.html> internet haber sitesinden haber çıktısı alınarak ingilizce dilinde yayınlandığı görülmekle 07/06/2017 tarihli müzekkere ile C. Başsavcılığımız Tercüme Bürosuna Türk diline çevrilmek üzere gönderilmiş, tercüme edilen evrak dosyasına eklenmiştir.

Garo PAYLAN'ın Kanada'da yayınlanan Ermeni gazetesi Horizon Weekly'e verdiği röportajında;

"Garo Paylan: Türkiye'de Her Gün Soykırım Meydana Geliyor - 16:54 11 Mayıs 2017 01 Mayıs 2017 tarihinde Garo PAYLAN anayasa referandumunun sonuçlarını ve Türkiye'de yaşayan Ermenilerin ve diğer azınlıkların hak ve özgürlüklerine ilişkin devam eden belirsizlik ve sorunları tartışmak için Kanada'nın Montreal şehrine doğru yol aldı.

Montreal şehrinin Ermeni toplum merkezindeki planlanmış konuşmasından önceki sabah, Horizon Weekly (Kanada'da yayınlanan Ermeni gazetesi) Garo PAYLAN ile özel bir röportaj yaptı.

Röportaja ilişkin bütün metni aşağıda sunuyoruz.

-Sayın PAYLAN, Montreal şehrine hoş geldiniz. Bugün Türkiye'deki sivil halkı nasıl tarif edersiniz?

-Beş yıl önce Türkiye'de daha güçlü bir toplum vardı, ülkenin demokratikleşme ve barış süreci umutları vardı. Son iki yıldır, cumhurbaşkanı Recep Tayip Erdoğan Milliyetçi parti ile yeni bir koalisyon oluşturdu ve bu koalisyon siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları (STK), akademisyenler ve gazeteciler dâhil olmak üzere tüm topluma zulmediyorlar. Medyayı sansürlüyor ve sivil toplum kuruluşlarını (STK) kapatıyorlar. Yüz binlerce memur işinden çıkartıldı. Bu koalisyon Türkiye'de her yerde korku oluşturuyor, böylece sivil halk bu durumla başa çıkma konusunda birçok sorun yaşamaktadır. Bunlar Türkiye için karanlık günlerdir.

-Sayın PAYLAN, 15 Temmuz 2016 Türkiye'de önemli bir demokratik gerileme gününe işaret etmektedir. Temmuz askeri darbesinin ardından Türkiye'de demokrasiye ne oldu?

-Geçen yıl askeri darbe teşebbüsü yaşadık. Barış süreci yürütülmediği, Kürtler ve diğer etnik azınlıklar arasında savaş çıktığı takdirde Türkiye'nin başka bir darbe ile karşılaşacağı konusunda iktidar partiyi birçok kez uyardım. Darbe esnasında çatışmalar oluşturulur ve halk bu çatışmadan faydalanır. Allahtan darbe başarısız oldu. Her şeye rağmen bu darbeden ders almadık ve Türk siyaseti halen aynı.

-Son on yılda, Türkiye'deki saklı Ermenilerin hikâyeleri hakkında çok şey yazılmıştır. Hrant Dink ve Agos'un yayın kurulu bu hikâyeler hakkında yazmaya ilk başlayan kişilerdi. Soykırımdan sağ kurtulmak için İslamiyet'e dönüşmüş Ermeniler hakkında. Lütfen Türkiye'de yaşayan saklı Ermeniler hakkında anlatınız.

-Gençken Türkiye'de birkaç şehri ziyaret ettim. İnsanlar Ermeni olduğumu anladıklarında bana yaklaştılar ve onların büyük babalarının ve büyükannelerinin Ermeni olduklarını, köyelerinin İslamiyet'e dönüştürüldüğünü ve asıl kimliklerine geri dönmek için Hristiyanlığa dönme cesaretleri olmadığını söylediler.

Hrant Dinkten sonra, demokratikleşmenin ardından, Ak Parti (AKP) kurulduktan sonra, insanlar sonunda Ermeni kökenli olduklarını kabul etme cesareti buldular. Ben Dikrankert'te Ermeni kilisesini yenilemekten sorumlu komitedeydim. Biz yenilerken, insanlar aniden geldiler ve kayıp miraslarından bahsettiler. Yüzlerce Ermeni olmayan kişi topluluğumuz için çok büyük bir adım olan kilisenin açılışına katıldı. Halen bu saklı Ermeniler hakkında çok fazla önyargılı düşünceler bulunmaktadır.

Patrik yardımcısı "Hristiyan olmayan kişi Ermeni olamaz." diyor. Bu doğru değildir.

Bu İslâmlaştırılmış Ermenileri topluluğumuzda ağırlamamız gerektiğini Ermenilere söylüyorum çünkü 4 kuşak önce İslamiyet'e dönüştürülmüş kişiler için aniden bir gecede Hristiyan olmak o kadar da kolay değildir.

-Türkiye'deki Ermeni topluluğunun mevcut durumu nedir?

3 kuşaktır, Türkiye'nin Ermenileri sessiz kaldılar. Soykırımından sağ kurtulmuş olan kendi büyükanem de sessiz kalmamı söyledi. Soykırım hakkında konuşmamı istemedi. Bir gün Hrant Dink ortaya çıktı ve korkunç bir şeyin olduğunu Türklerin ve Ermenilerin iyileştirilmesi gerektiğini söyledi. Dink'in suikastinin ardından yeni Ermeni kuşağı, ideolojilerini sürdürme cesareti buldular. Ne yazık ki bu son iki yılda bu milliyetçi koalisyon ile birlikte Türk olmayanları sessizliğe iten - eski standart - oluşturulmuş yeni bir standart var. Bunun dışında, onlar hapis veya ölümlerle tehdit edilmekteler. Korku faktörü önde. Ve diğer etnik azınlıklar ile birlikte Ermeniler için bu korku faktörünün üç katına çıkarıldığı anlaşılmaktadır ve bu sebeple onlar sessizliği seçiyorlar. Benim gibi bazı Ermeniler biraz ses çıkarmaya çalışıyorlar. İnsanlara sessiz kalmanın güvenli olmadığını söylemeye çalışıyorum. Konuşmak için yeterince cesur ve öldürülmüş olan Hrant Dink ve aynı zamanda hiçbir politik geçmişi olmayan ve Ermeniler konusunda hiçbir şey söylememiş ve öldürülmüş genç sessiz adam Sevak Balıkcı örneğini veriyorum. Soykırımın birçok kurbanı da sessizdi.

-Sayın PAYLAN, biz Ottawa'da iki hafta önce Ermeni soykırımını anıyorduk ve Kanada parlamentosunun bir üyesi, misafir konuşmacılardan biri, Sayın Garnett Genius, şu alıntıyı yaparak izleyicilere açık bir mesaj verdi: "Batı Almanya Yahudilere yapılan soykırımın ardından sadece 7 yıl sonra 1952'de İsrail'e tazminat ödemeye başlamayı teklif etti." 1969'da Batı Almanya'nın Şansölyesi Willy Brandt Varşova Yahudi Mahallesi'ni ziyaret etti ve sessizce özür diledi. Türk hükümetinin liderlerinden birinin de bir gün Willy Brandt'ın yaptığı şeyi yapacağını düşünüyor musunuz?

Benim siyasette olmamın nedeni budur. Bu benim partimin amacıdır: Ermeni soykırımını tanımak ve soykırım kurbanlarının torunlarından özür dilemek. Halen bunu başarmaktan çok uzayız.

Demokratik olmayan bir Türkiye; soykırımı ya da özür dilemeyi asla kabul etmeyecektir. Demokratikleşme aracılığıyla ve barış süreci ile birlikte soykırımın tanınması konusunda gerçekten önemli adımlar atıldı. Toplum soykırımı öğrendi ve bunu bu şekilde söylemeden 102 yıl önce aslında korkunç bir şeyin meydana geldiğini söylemeye hazır hale geldi. Hatta başbakan Birinci Dünya Savaşında meydana gelmiş Ermeni "meselesi"nin kurbanlarına taziyelerini sundu. Her zaman şunu dile getiriyorum: "Günümüzde halen suçlar meydana geliyorsa, o zaman eski suçlar tanınmamıştır." Türkiye'deki soykırım her gün meydana geliyor. Her gün eş başkanlarımız ve vekillerimiz öldürülüyor, hapse atılıyor, tıpkı 1915'de olduğu gibi. İlk olarak son zamanlarda işlenen suçlara bir dur demeliyiz, sonra belki demokratikleşir ve rahat yüzü görürsek, ancak o zaman Türkiye Ermeni soykırımını tanıyabilir. Bu spesifik suç Türkiye'de meydana gelmiştir ve biz böylece Türkiye'deki bu suç ile yüzleşeceğiz. Yeni liderler ile ya da bu toprağın Türklere, Kürtlere, Ermenilere, Asurlulara, Yunanlara, yani hepimize ait olduğuna ilişkin vizyona sahip yeni bir kuruluş ile birlikte bu suçla yüzleşeceğiz. Biz 2-3 yıl önce bunu başarmaya çok yaklaştığımız ama Erdoğan'ın milliyetçi koalisyonu Ermeni soykırımını asla tanımayacaktır. Vahakn

Karakachian ve Diana Skaya tarafından yapılan Röportaj."  eklindedir.

 ikayet edilene isnat olunan suçun soruŐturması TCK 301/4 maddesi uyarınca Adalet Bakanının iznine tabi olduğundan 19/07/2017 tarihli yazı ile Adalet Bakanlığından soruşturma izin talebinde bulunulmuŐ, Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 08/01/2018 tarih ve 75723908-106-03-5381-2017-E.611/1774 Sayılı yazıları ile 07/12/2017 tarihli olur yazısı ile soruşturma izni verildiği bildirilmiŐtir.

Dosyada mevcut delil durumu nazara alınarak baŐkaca bilgi ve belge teminine gerek duyulmamıŐtır.

MEVZUAT

TCK 301 Maddesi:

Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama

(Değişik: 30/4/2008-5759/1 md.)

(1) Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti H k metini ve Devletin yargı organlarını alenen aŐaĐılayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Devletin askerî veya emniyet teŐkilatını alenen aŐaĐılayan kişi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

(4) Bu suçtan dolayı soruşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır.

TCK 301 madde gerekçesi:

MADDE 301.– Maddenin birinci fıkrasında, Türklüğü, Cumhuriyeti veya Türkiye Büyük Millet Meclisini alenen aŐaĐılamak, suç olarak tanımlanmıŐtır.

Maddede geçen Türklük deyiminden maksat, dünyanın neresinde yaŐarsa yaŐasınlar Türklere has müŐterek kültürün ortaya çıkardığı ortak varlık anaŐılır. Bu varlık Türk Milleti kavramından geniŐtir ve Türkiye dışında yaşayan ve aynı kültürün iŐtirakçileri olan toplumlara da kapsar. Cumhuriyet deyiminden, Türkiye Cumhuriyeti Devleti anaŐılmalıdır.

Suçun madd  unsuru aŐaĐılamaktır. Bu aŐaĐılamanın alenen gerçekleŐmesi gerekir. AŐaĐılamak, suçun konusunu oluşturan değerlere duyulan saygınlığı azaltmaya yönelik davranıŐlardan ibarettir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Türkiye Cumhuriyeti H k metini, Devletin yargı organlarını, askerî veya emniyet teŐkilatını alenen aŐaĐılamak, ayrı bir suç olarak tanımlanmıŐtır.

Bu hüküm karŐısında, örneğin iktidarın tahkir ve tezyifi hâlinde fiilin H k mete yönelik bulunduğu hususunda duraksanmayacak işaret ve al metler varsa, fiilin H k mete yönelik olduğu kabul edilecektir.   nc  fıkrada bu suçun konusu, iŐlendiĐi yer ve faili bakımından daha ağır cezayı gerektiren bir nitelikli hâli kabul edilmiştir. Buna göre, Türklüğü aŐaĐılamanın yabancı bir ülkede bir Türk vatandaŐı tarafından işlenmesi hâlinde, ceza artırılabilecektir.

TCK 301. Maddesinin değerlendirilmesinde;

TCK 301 hükmünün yer aldığı 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Dördüncü Kısımının başlığı "Millete ve Devlete Karşı Suçlar..."dır. Aynı hükmün bölüm başlığı ise, "Devletin Egemenlik Alametlerine ve Organlarının Saygınlığına Karşı Suçlar"dir. Temel

kanun sistematığı, unsurun "Millet" olduğunu ortaya koymaktadır.

Yasa koyucu, suç ve ceza normunu üzerine inşa ettiği unsur ve kavramları tercih ederken, onların "belirlilik" niteliğini gözetmek, bu konudaki mukayeseli hukuk, doktrin ve uygulamadan yararlanmak zorundadır. "Belirlilik" kriteri, "hukuk güvenliği", "erkler ayrılığı", "demokratik devlet" ilkelerinin kaçınılmaz bir gereğidir. TCK. 301 hükmündeki "Türklük" kavramının kapsamı itibariyle soyutluğu ve sınırlarının belirlenmesindeki farklı anlayışlar ve belirleme zorluğu nedeniyle "Türk Milleti" olarak ikamesi gerektiği, giderek uygulamada "Türk Milleti" olarak somutlaştırıldığı bilinmektedir.

Yüksek Yargıtay'ın bu konuda ulaştığı sonuç (içtihat) şudur:

"765 sayılı TCY'nın 159/1. maddesinde, "Türklüğü, Cumhuriyeti, Büyük Millet Meclisini, Hükümetin manevi şahsiyetini, Bakanlıkları, Devletin askeri veya emniyet muhafaza kuvvetlerini veya Adliyenin manevi şahsiyetini alenen tahkir ve | tezyif edenler...cezalandırılırlar" hükmü yer almaktadır.

Bu hükümle, Devletin siyasal ve hukuki varlığının ve aynı doğrultudaki çıkarlarının korunmaya çalışıldığında kuşku yoktur. Devlet kavramının, diğer bir anlatımla Devletin varlığını oluşturan ve bir sentezin ayrılmaz unsurları sayılan müesseselerin madde metninde ayrı ayrı sayılması ve bunlara yönelen hareketlerin yaptırım altına alınmasıyla güdülen amaç temelde Devletin tüzel kişiliğinin, saygınlığının ve hukuki yararının korunmasıdır. Ancak bu hüküm ile Devlet kavramı ve Devletin varlığını oluşturan ve maddede sayılan kurumlar korunmuş olup, bu kurumlarda yer alan kişi veya kişilerin ya da grupların korunması amaçlanmamıştır.

Fıkradaki Türklük kavramı devletin insan unsuruyla ilgili olup, bu kavramla Türk Milleti kastedilmektedir. Türklükten maksat, "Türk milletini oluşturan insani, dini, tarihi değerleri ile milli dil, milli duygular ve milli geleneklerden oluşan milli, manevi değerler bütünü"dür..." denmiştir (YCGK. 11.07.2006 t, 9-169/184 E/K. Karar, yayınlanmamıştır).

Anayasa Mahkememiz "...Bu anlayış ayrımcı ve ırkçı değil, Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk milletini oluşturan bireylerin kökenleri ne olursa olsun, Devlet yönünden tartışmasız eşitliği, içtenlikli birliği ve birlikte yaşama istencini, başka uluslara karşıtlığı değil, dostluk ilişkilerini, içte ve dışta barışla iyi gelenekleri koruyup güçlendirme çabalarını, herkesi barındıran topraklara birlikte sahip çıkma bilincini içeren çağdaş bir olgudur. Kökeni ne olursa olsun, ulus içinde herkes ayrımsız biçimde yer almakta, ulusun birliği olgusu böylece somutlaşmaktadır. Ulus, tarihsel ve sosyal gelişmenin yarattığı birlikte yaşama olgusudur. Irk gibi antropolojik ve filolojik niteliklere dayanan dar bir kavram da değildir..." anlayışını ortaya koymuştur, (Anayasa Mahkemesinin, 14.2.1997 t, 2/1 (SP)sayılı kararı. Aynı doğrultuda, 18.5.1985 t, 9/4- E/K sayılı AMK).

Yasaların kamu düzeninin kurulması ve korunması, kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir..." (Anayasa Mahkemesinin 27.9.2006 t, 63/94-E/K sayılı kararı).

"Türk Milleti" kavramı, Anayasa Mahkememizin kimi kararlarında ve doktrinde değinildiği gibi "Anayasal vatandaşlık" (Any.m.66) ve "eşitlik" (Any.m.10) temel parametreleri bakımından hukukun üstünlüğü ve demokrasi değerleriyle de tam bir uyum içindedir.

"Maddede korunan değerlerden biri de 'Cumhuriyettir. Burada yer verilen 'Cumhuriyet' kavramı, Ceza Genel Kurulumuzun 5.5.1998 gün ve 70-156 sayılı kararında vurgulandığı üzere, 'Devlet' ile anlamdaştır. Bu nedenle Devleti tahkir ve tezyif etmek, niteliği itibariyle Cumhuriyeti tahkir ve tezyif etmektir. Devlet ise en yalın biçimiyle, belli bir ülke içinde kurulan en üst iktidar ve yetkiyi temsil eden bir tüzel kişilik olarak tanımlanabilir.

Maddede Devlet organizasyonu içinde yer alan TBMM, Hükümet, Bakanlıklar, Devletin askeri ve emniyet kuvvetleri ve Adliye ayrı ayrı belirtildiğine ve bunların her birine yönelik tahkir ve tezyif müstet suçun kapsamındadır.

TCK 299 maddesi Cumhurbaşkanına Hakaret suçu;

Cumhurbaşkanına hakaret;

(1) Cumhurbaşkanına hakaret eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) (Değişik: 29/6/2005 – 5377/35 md.) Suçun alenen işlenmesi hâlinde, verilecek ceza altıda biri oranında artırılır.

TCK 299 Maddesinin gerekçesinde:

Cumhurbaşkanının Devleti temsil etmesi ve Anayasada belirtilen görev ve yetkileri göz önüne alınarak onun kişiliğine yöneltilen hareketin bir bakıma Devlet kuvvetleri aleyhine cürümlerden sayılması gerektiği düşüncesinden hareketle bu madde kaleme alınmış ve Cumhurbaşkanına karşı hakaret müstakil bir suç hâline getirilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, cumhurbaşkanına hakaretin alenen ya da basın ve yayın yoluyla işlenmesi, bu suçun bir nitelikli hâli olarak kabul edilmiştir.

Üçüncü fıkraya göre, bu suçtan dolayı kovuşturma yapılması, Adalet Bakanının iznini gerektirmektedir. Hakaret suçlarının niteliği gereği, suçun böylece bir kovuşturma koşuluna bağlanmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

İçtihat örnekleri:

Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 2009-9/190 esas, 2009/253 karar sayılı kararında;

Cumhurbaşkanına basın yoluyla hakaret suçundan sanık Abdurrahman'ın, beraatine ilişkin, (Bağcılar İkinci Asliye Ceza Mahkemesi)'nce verilen 12.10.2006 gün ve 79-607 sayılı hüküm,

Üst ve o yer C.Savcılar tarafından temyiz edilmekle, dosyayı inceleyen Yargıtay Dokuzuncu Ceza Dairesi'nce 15.06.2009 gün ve 2777-7014 sayı ile;

"1- Üst C. Savcısının süreden sonra olan temyiz talebinin CMUK'nın 317. maddesi gereğince reddine, O yer Cumhuriyet Savcısının temyizine gelince;

Sanığa atılı suçun yasal unsurları itibariyle oluşmadığı, gerekçeleri gösterilerek mahkemece kabul ve takdir kılınmış olduğundan, Cumhuriyet Savcısının yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle, hükmün onanmasına" karar verilmiştir.

Yargıtay C. Başsavcılığı'nca 03.08.2009 gün ve 35323 sayı ile;

*Yüksek Dokuzuncu Ceza Dairesi ile Cumhuriyet Başsavcılığımız arasındaki uyuşmazlık, sanığın eyleminin suç oluşturup oluşturmadığı hususundadır.

Sanık Abdurrahman tarafından 09.11.2003 tarihli A.. V..' isimli günlük gazetede 'S.... kına yakısın' başlığı ile bir köşe yazısı yayımlanmıştır. Söz konusu yazının başlangıç bölümünde özetle, ülkede başörtüsü sorununun çözülmediğinden, bu zulmün kendisini tehlikeli hale getirdiğinden, direnme hakkından, böyle bir ülkede yaşanmayacağından, ülkeyi terk edeceğinden bahsetmiş, başörtülü olanların Çankaya ve diğer kamu alanlarına sokulmamalarının ağır bir tahrik yarattığını belirterek, bu durumun sürmesi halinde milletin cevabının ağır olacağını, sabrın istismar edilmemesini ve gerilmemesini ifade etmiştir. Yazının devamında ise, bu sorunu asıl başlatanın zamanın Cumhurbaşkanı olduğuna vurgu yaparak, Evet, evet bu bir Dreyfüs, Galile Galileo davasına dönecek. S... kına yakısın otursun şimdi. O başlattı. Önce ekonomiyi çökert, şimdi Çankaya'daki adam akıl almaz uygulamaları

ile toplumsal barışı dinamitleyen uygulamalara öncülük ediyor. Beyler biz herkes için adalet ve özgürlük istiyoruz' demiştir.

Yazar yazısının son bölümünde, aynı konu ile ilgili olarak ülkedeki çeşitli gelişmeleri yine aynı üslupla değerlendirildikten sonra, ülkeyi terk etme isteğinden kalması halinde tehlikeli olacağından, Yunanistan'a sığınabileceğinden bahsetmiş, bu krizi zamanın Cumhurbaşkanı'nın başlattığını söyleyerek yazısına son vermiştir.

Bilindiği üzere, Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Bu sıfatla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk Milleti'nin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını gözetir; bu amaçla Anayasanın 101., 102., 103., 104., 105., 106. maddelerinde belirtilen görev ve yetkilerini kullanır.

Yazarın yazısında "Evet, evet bu bir Dreyfüs, Galile Galileo davasına dönecek. S... kına yaksın otursun şimdi. O başlattı. Önce ekonomiyi çökert, şimdi Çankaya'da ki adam akıl almaz uygulamaları ile toplumsal barışı dinamitleyen uygulamalara öncülük ediyor. Beyler biz herkes için adalet ve özgürlük istiyoruz' sözlerine de yer vererek Cumhurbaşkanı hakkında okurlarına karşı kin ve nefret duygularını uyandıracak biçimde küçük düşürücü değer yargısında bulunup, yazı içeriğindeki bütünlük dikkate alındığında da belirtilen sözleri ile zamanın Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkilerini kötüye kullandığı yolundaki küçük düşürücü ithamlarda bulunarak eylemi hukuka uygun kılan çerçevenin aşılıp haber verme ve eleştiri hakkı sınırını aştığı, dolayısıyla suçun oluştuğu gözetilmeden beraat kapsamında değerlendirilmesinin yasaya aykırı olduğu" gerekçeleri ile itiraz yasa yoluna başvurulmuş, Yargıtay Dokuzuncu Ceza Dairesi'nin 15.06.2009 gün ve 2777-7014 sayılı onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme hükmünün sanık Abdurrahman yönünden bozulmasına karar verilmesi talep olunmuştur. Dosya Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilmekle, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık, sanığa isnat edilen Cumhurbaşkanı'na basın yoluyla hakaret suçunun oluşup oluşmadığına ilişkindir.

Konunun düşünce (ifade) özgürlüğüyle doğrudan ilgisi nedeniyle, öncelikle bu konu ulusal ve uluslararası düzenlemeler kapsamında değerlendirilmeli, bu değerlendirmeler ışığında, 765 sayılı TCY'nin 158. maddesinde düzenlenen, Cumhurbaşkanı'na hakaret suçunun öğeleri ve bu doğrultuda genel, bu suç açısından da özel bir hukuka uygunluk nedenini oluşturan eleştiri hakkı üzerinde durulmalıdır.

Doğal haklardan kabul edilen ifade hürriyeti, çoğulcu demokrasilerde, vazgeçilemez ve devredilemez bir niteliğe sahiptir. Öğretide değişik tanımlara rastlanmakla birlikte, genel bir kabulle ifade/düşünce hürriyeti, insanın özgürce fikirler edinebilme, edindiği fikir ve kanaatlerinden dolayı kınanmama, bunları meşru yöntemlerle dışa vurabilme imkan ve özgürlüğüdür. Demokrasinin "olmazsa olmaz şartı" olan ifade hürriyeti, birçok hak ve özgürlüğün temeli, kişisel ve toplumsal gelişmenin de kaynağıdır.

İşte bu özelliğinden dolayı ifade hürriyeti, temel hak ve hürriyetler kapsamında değerlendirilerek, birçok uluslararası belgeye konu olmuş, T.C. Anayasası'nda da ayrıntılı düzenlemelere tabi tutulmuştur.

Bu bağlamda;

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 19. maddesinde; "Herkesin görüş ve anlatım özgürlüğüne hakkı vardır Bu hak, karışmasız görüş edinme ve herhangi bir yoldan ve hangi ülkede olursa olsun bilgi ve düşünceleri arama, alma ve yayma özgürlüğünü içerir",

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin; 10. maddesinin 1. fıkrasında; "Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir alma ve verme özgürlüğünü de içerir. Bu madde, devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine bağlı tutmalarına engel değildir" hükümlerine yer verilmiş,

Anayasa'nın; 25. maddesinde düşünce ve kanaat hürriyeti başlığı altında;

"Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir. Her ne amaçla olursa olsun kimse düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz. Düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz"

26.maddesinde, İHAS'nin 10. maddesinin 1. fıkrasındaki düzenlemeye benzer şekilde;

"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir" Hükümleri yer almış,

28. maddesinde ise basın özgürlüğü ile ilgili düzenlemelere yer verilmiştir.

Görüldüğü gibi, Sözleşmenin 10. maddesinin 1. fıkrası ile Anayasa'nın 25 ve 26. maddelerinde ifade (düşünce) hürriyeti en geniş anlamıyla güvence altına alınmıştır.

Ancak, ifade hürriyetinin sonsuz ve sınırsız olmadığı, kısıtlı da olsa sınırlandırmasının gerekeceği, uluslararası ve ulusal alanda normlara konu edilmiştir.

Bu cümleden olarak uluslararası alanda;

İHAS'nin; 10. maddesinin 2. fıkrasında,

"Kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler, demokratik bir toplumda, gerekli tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, nizamın sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin açığa vurulmasının önlenmesi veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasayla öngörülen bazı merasime, koşullara, sınırlamalara veya yaptırımlara bağlanabilir"

17. maddesinde ise;

"Bu sözleşme hükümlerinden hiçbiri, bir devlete, topluluğa veya kişiye, Sözleşmece tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesine veya burada öngörüldüğünden daha geniş ölçüde sınırlamalara uğratılmasına yönelik bir etkinliğe girişme ya da eylemde bulunma hakkını sağlar biçimde yorumlanamaz" tarzında düzenlemeler yapılmış,

Ulusal alanda ise Anayasa'nın; 2. maddesinde;

"Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir"

13. maddesinde;

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa Tim ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz"

14.maddesinde;

"Anayasa'da yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.

Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasa ifa belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz. Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir"

26/2. maddesinin 2 ve devamı fıkralarında ise;

"Bu hürriyetlerin kullanılması, milli güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.

Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz.

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir" Hükümlerine yer verilmiştir.

Anayasa'nın 2, 13, 14 ve 26/2. ile İHAS'nin 10/2 ve 17. maddeleri birlikte değerlendirildiğinde; hürriyetlerin demokratik bir toplumda, zorunlu tedbirler niteliğinde olarak; ulusal güvenlik, toprak bütünlüğü, kamu güvenliği ve düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli kalması gereken haberlerin yayılmasına engel olunması veya yargı gücünün otorite veya tarafsızlığının korunması için kanunla öngörülen bazı biçim koşullarına, sınırlama ve yaptırımlara tabii tutulacağı anlaşılmaktadır. Ancak, ifade özgürlüğünün sınırlandırılmasına ilişkin düzenlemelerin dar yorumlanması gerektiği, sınırlandırma için, önemli bir toplumsal ihtiyaç veya zorunluluğun bulunması, bu sınırlandırmanın meşru bir amacı gerçekleştirmek için yapılması, sınırlandırmada aşırıya gidilmemesi ve her halükarda gelişimi zedelemeyecek ölçüde yapılması görüşü genel bir kabul görmüştür. Sınırlama veya müdahale için; yasal bir düzenleme, sınırlamanın meşru bir amacı, fıkra da sayılan sınırlama nedenlerinin bulunması, sınırlamanın meşru amaçla orantılı ve önlemin demokratik toplum bakımından "zorunlu" olması gerekmektedir.

İHA Mahkemesi'ne göre; Sınırlama için belli bir sınırlama nedeninin varlığı yeterli olmayıp, aynı zamanda demokratik bir toplum bakımından zorunluluk bulunmalıdır. Zorunluluk, ölçsüz bir sınırlamaya olanak tanımaz. Üye devletlere sınırlamada bir takdir alanı tanınmakla birlikte, ifade özgürlüğünün önemi nedeniyle devletler üzerindeki denetim sıkı olmalı, sınırlandırma zorunluluğu inandırıcı bulunmalıdır. Dolayısıyla, sınırlamalar dar ve sınırlayıcı bir ölçüde yorumlanmalıdır. "Kamu düzeni" genel hükmünde düşünülebilecek sınırlama nedenleri, genel çıkarların, yargı gücünün otorite ve yansızlığının ve başkalarının ünü ya da haklarının korunması amacıyla sınırlamaya konu olabilir.

Anılan önlemin izlenen meşru amaçla sınırlı olması şeklinde ifade edilen ölçülülük ilkesi, demokratik bir rejimin dayandığı 'değerler' (çoğulcu, hoşgörülü, hukuka ve bireysel özgürlüklere saygılı) öne çıkarılarak titiz ve derinleştirilmiş bir denetime tabi tutulmalıdır" (Prof. Dr. İ.Özden Kaboğlu; İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde İfade Özgürlüğü, sh. 111 ve 112).

"Demokratik bir toplumun zorunlu temellerinden birini ve toplumun ilerlemesi ve bireyin özgüveni için gerekli temel şartlardan birini teşkil eden ifade hürriyeti, sadece kabul gören veya zararsız veya kayıtsızlık içeren bilgiler veya fikirler için değil, aynı zamanda kırııcı, şok edici veya rahatsız edici olanlar için de geçerlidir. Bunlar demokratik bir toplum olmazsa olmaz tolerans ve hoşgörünün gerekleridir" (Prof. Dr. D. Tezcan, Yrd. Doç. Dr. M.R. Erdem, Yrd. Doç. Dr. O. Sancaktar, Türkiye'nin İnsan Hakları Sorunu, 2. Baskı, sh. 462).

Günümüz özgürlükçü demokrasilerinde, istisnaları dışında, geniş bir yelpazeyle düşünceyi açıklama korunmakta ve ifade hürriyeti kapsamında değerlendirilmek suretiyle özgürlüğün sağladığı haklardan en geniş şekilde yararlandırılmaktadır.

Ne var ki; iftira, küfür, onur, şeref ve saygınlığı zedeleyici söz ve beyanlar, müstehcen içerikli söz, yazı, resim ve açıklamalar, savaş kışkırtıcılığı, hukuk düzenini cebir yoluyla değiştirmeye yönelik, nefret, ayrımcılık, düşmanlık ve şiddet yaratmaya yönelik bulunan ifadeler ise düşünce özgürlüğü bağlamında hukuki koruma görmemekte, suç sayılmak suretiyle cezai yaptırımlara bağlanmaktadır.

Bu kapsamda, Cumhurbaşkanına hakaret ve sövme fiillerini yaptırıma bağlayan 765 sayılı TCY'nin 158 ve aynı eylemleri yaptırıma bağlayan 5237 sayılı TCY'nin 299. maddeleri incelendiğinde;

765 sayılı TCY'nin 158. maddesinde "Reisicumhura muvacehesinde hakaret ve sövme fiillerini işleyenler... cezalandırılır.

Hakaret ve sövme Reisicumhurun gıyabında vaki olmuş ise faili, bir seneden üç seneye kadar hapis olunur. Reisicumhurun ismi sarahaten zikredilmeyerek ima veya telmih suretiyle vaki olsa bile mahiyeti itibariyle Reisicumhura matufiyetinde tereddüt edilmeyecek derecede karineler varsa tecavüz sarahaten vuku bulmuş addolunur" hükmüne yer verilmiş,

Aynı fiiller 5237 sayılı TCY'de hakaret ve sövme ayırımının kaldırılması nedeniyle, Cumhurbaşkanına hakaret suçlarını yaptırıma bağlayan 299. maddesinde, *(1) Cumhurbaşkanına hakaret eden kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Suçun alenen işlenmesi halinde, verilecek ceza altıda biri oranında artırılır şeklinde düzenlenmiştir.

Her iki maddedeki suçun maddi unsuru, "hakaret ve sövme" teşkil edecek herhangi bir harekettir. Söz konusu hareketler söz, yazı, resim, işaret veya benzeri vasıtalarla gerçekleştirilebilir, ancak; hakaret ve sövme içeren bu eylemlerin Cumhurbaşkanına matufiyeti şarttır. Maddedeki hakaret ve sövme terimleri 765 sayılı TCY'nin 480 ve 482., 5237 sayılı TCY'nin 125. maddelerine göre belirlenecektir.

Bu suçla Cumhurbaşkanlığının fonksiyonları değil, Cumhurbaşkanının şeref varlığı korunmaktadır. Genel hakaret ve sövme suçlarında olduğu gibi, Cumhurbaşkanına hakaret ve sövme suçunun oluşması için de; onun sosyal değeri konusunda kendisinin veya toplumun sahip olduğu düşünce ve duyguları sarsıcı fiil veya sıfatlar isnat veya izafe edilmelidir.

Ne tür hareketlerin şeref ve itibarı ihlal edici olduğu, toplumda hakim olan ortalama düşünüş ve anlayışa göre belirlenmelidir, bunu tayinde ölçü bireyin özel duyarlılığı değildir, bu itibarla basit bir saygısızlık hakaret ve sövme olarak nitelendirilemez. (Erman S., Hakaret ve Sövme Suçları, s. 80 vd.)

Suçun işlenmesi için genel kast yeterlidir, failde siyasi veya Devlet Başkanlığı sıfat ve görevi ile ilgili saik aranmasına gerek bulunmamaktadır.

Bir eylemin hukuk düzeni tarafından cezalandırılması ancak onu hukuka uygun kılan, diğer bir anlatımla hukuka aykırılığı ortadan kaldıran bir nedenin bulunmamasına bağlıdır. Bu kapsamda, basın yoluyla işlenen suçlarda hukuka uygunluk nedeni oluşturan haber verme ve eleştiri hakkı üzerinde de durulmasında yarar bulunmaktadır. Temelini Anayasa'nın 28 ve devamı maddelerinden alan haber verme ve eleştirme hakkının kabulü için, açıklama veya eleştiriye konu olan haberin gerçek ve güncel olması, açıklanmasında kamu ilgi ve yararının bulunması, açıklanış şekliyle konusu arasında düşünsel bir bağ bulunması gerekir. Düşünce özgürlüğü ve dolayısıyla eleştiri, demokratik toplumlarda vazgeçilmez bir haktır. Toplumun ilerlemesi ve yararı için zorunludur. İfade özgürlüğü sadece lehte olduğu kabul edilen veya zararsız veya ilgilenilmeye değmez görülen haber ve düşünceler için değil, devletin veya nüfusun bir bölümünün aleyhinde olan, onları rahatsız eden haber ve düşünceler için de uygulanır. Bu demokratik toplum düzeninin ve çoğulculuğun gereğidir. Eleştiri de kaynağını bu özgürlükten alır, eleştirinin doğasından kaynaklanan sertlik suç oluşturmaz, eleştiri övgü olmadığına göre, sert, kırıcı ve incitici olması da doğaldır.

Ancak, eleştiri hak ve görevi kötüye kullanılmamalı, yazıda küçültücü, incitici,

abartılı sözlerden kaçınılmalıdır. Sayılan öğelerden birisinin olmaması halinde, haber verme ve eleştiri hakkından söz edilemeyecek, eylem hukuka aykırı olacaktır. Bu kapsamda, Devletin birliğini temsil eden Cumhurbaşkanlığı makamının da özgürlükçü parlamenter rejimlerde diğer anayasal ve yasal kurumların konumu gibi eleştiriye açık olması doğaldır.

Yazının tarihi dikkate alındığında, söz konusu tarihte Yargıtay'da icra edilen bir duruşmada türban nedeniyle meydana gelen olayları yazarın kendi bakış açısıyla değerlendirdiği ve bu haliyle yazıda güncellik unsurunun gerçekleştiği ve yazarın dünya görüşü açısından sorun olarak gördüğü hususlardaki görüşlerini açıklamasında kamu yararı bulunduğu da kabul edilmiştir. Ancak suça konu yazıda, "S... kına yaksın otursun", "Çankaya'daki adam akıl almaz uygulamaları ile toplumsal barışı dinamitleyen uygulamalara öncülük ediyor" sözcükleri yazıda kullanılması zorunlu olmayan ve düşünce açıklamaları şeklinde de kabul edilemeyecek olan ifadelerdir. Sanık Cumhurbaşkanını halk nezdinde küçük düşürücü, onun onur ve saygınlığını zedeleyecek ifade ve isnatlarda bulunmakla, atılı suçu işlemiştir. Bu itibarla Yargıtay C.Başsavcılığı itirazı yerinde olup, kabulü ile Özel Daire onama kararının kaldırılmasına ve yerel mahkeme beraat hükmünün bozulmasına karar verilmelidir.

Sonuç: Açıklanan nedenlerle;

1-Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının KABULÜNE,

2-Yargıtay Dokuzuncu Ceza Dairesi'nin 15.06.2009 tarih ve 2777-7014 sayılı onama kararının KALDIRILMASINA, Bağıcılar İkinci Asliye Ceza Mahkemesi'nin 12.10.2006 gün ve 79-607 sayılı beraat hükmünün sanık Abdurrahman yönünden BOZULMASINA,

3-Dosyanın, mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 27.10.2009 günü yapılan ilk müzakerede yasal çoğunluk sağlanamadığından, 03.11.2009 günü yapılan ikinci müzakerede oyçokluğu ile karar verildi.

DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yapılan inceleme, toplanan deliller, şikayet dilekçesi, tercüme raporu, dosyadaki tüm bulgu ve belgeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde;

Anayasanın 83. Maddesinin madde başlığının "**Yasama Dokunulmazlığı**" olduğu, 83/1. maddesinde yasama sorumsuzluğunun (**Mutlak Dokunulmazlık**), 83/2-3-4-5 maddelerinde ise yasama dokunulmazlığının düzenlendiği,

Anayasanın 83/2-3-4-5 maddesine göre "**Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. Ağır cezayı gerektiren suç üstü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla, Anayasanın 14. maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır ancak bu halde yetkili makam durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır.**

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zaman aşımı işlemez.

Tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma, meclisin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi parti gruplarınca yasama dokunulmazlığı ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz." hükmünün bulunduğu,

Yasama dokunulmazlığının, yasama sorumsuzluğu gibi milletvekillerine mutlak bir koruma sağlamadığı, milletvekillerinin yasama çalışmaları dışındaki fiilerinden ve eylemlerinden dolayı onları koruduğu, milletvekillerine cezai kovuşturmalara karşı koruma sağladığı, yasama dokunulmazlığının şekli ceza hukukunu ilgilendiren, ceza yargılaması ve infaz hukuku kapsamına girdiği, Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından

dokunulmazlıklarının kaldırılabilceği belirtilmiştir.

Şikayet edilen 26. Dönem milletvekili 26. Dönem milletvekili Garo PAYLAN'ın;

" -Beş yıl önce Türkiye'de daha güçlü bir toplum vardı, ülkenin demokratikleşme ve barış süreci umutları vardı. Son iki yıldır, cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Milliyetçi parti ile yeni bir koalisyon oluşturdu ve bu koalisyon siyasi partiler, sivil toplum kuruluşları (STK), akademisyenler ve gazeteciler dâhil olmak üzere tüm topluma zulmediyorlar. Medyayı sansürlüyor ve sivil toplum kuruluşlarını (STK) kapatıyorlar. Yüz binlerce memur işinden çıkartıldı. Bu koalisyon Türkiye'de her yerde korku oluşturuyor, böylece sivil halk bu durumla başa çıkma konusunda birçok sorun yaşamaktadır. Bunlar Türkiye için karanlık günlerdir.

-Geçen yıl askeri darbe teşebbüsü yaşadık. Barış süreci yürütülmediği, Kürtler ve diğer etnik azınlıklar arasında savaş çıktığı takdirde Türkiye'nin başka bir darbe ile karşılaşacağı konusunda iktidar partiyi birçok kez uyardım. Darbe esnasında çatışmalar oluşturulur ve halk bu çatışmadan faydalanır. Allahtan darbe başarısız oldu. Her şeye rağmen bu darbeden ders almadık ve Türk siyaseti halen aynı.

-Gençken Türkiye'de birkaç şehri ziyaret ettim. İnsanlar Ermeni olduğumu anladıklarında bana yaklaştılar ve onların büyük babalarının ve büyükannelerinin Ermeni olduklarını, köyelerinin İslamiyet'e dönüştürüldüğünü ve asıl kimliklerine geri dönmek için Hristiyanlığa dönme cesaretleri olmadığını söylediler.

Hrant Dinkten sonra, demokratikleşmenin ardından, Ak Parti (AKP) kurulduktan sonra, insanlar sonunda Ermeni kökenli olduklarını kabul etme cesareti buldular. Ben Dikrankert'te Ermeni kilisesini yenilemekten sorumlu komitedeydim. Biz yenilerken, insanlar aniden geldiler ve kayıp miraslarından bahsettiler. Yüzlerce Ermeni olmayan kişi topluluğumuz için çok büyük bir adım olan kilisenin açılışına katıldı. Halen bu saklı Ermeniler hakkında çok fazla önyargılı düşünceler bulunmaktadır.

Patrik yardımcısı "Hristiyan olmayan kişi Ermeni olamaz." diyor. Bu doğru değildir.

Bu İslâmlaştırılmış Ermenileri topluluğumuzda ağırlamamız gerektiğini Ermenilere söylüyorum çünkü 4 kuşak önce İslamiyet'e dönüştürülmüş kişiler için aniden bir gecede Hristiyan olmak o kadar da kolay değildir.

3 kuşaktır, Türkiye'nin Ermenileri sessiz kaldılar. Soykırımından sağ kurtulmuş olan kendi büyükannem de sessiz kalmamı söyledi. Soykırım hakkında konuşmamı istemedi. Bir gün Hrant Dink ortaya çıktı ve korkunç bir şeyin olduğunu Türklerin ve Ermenilerin iyileştirilmesi gerektiğini söyledi. Dink'in suikastinin ardından yeni Ermeni kuşağı, ideolojilerini sürdürme cesareti buldular. Ne yazık ki bu son iki yılda bu milliyetçi koalisyon ile birlikte Türk olmayanları sessizliğe iten - eski standart - oluşturulmuş yeni bir standart var. Bunun dışında, onlar hapis veya ölümlerle tehdit edilmekteler. Korku faktörü önde. Ve diğer etnik azınlıklar ile birlikte Ermeniler için bu korku faktörünün üç katına çıkarıldığı anlaşılmaktadır ve bu sebeple onlar sessizliği seçiyorlar. Benim gibi bazı Ermeniler biraz ses çıkarmaya çalışıyorlar. İnsanlara sessiz kalmanın güvenli olmadığını söylemeye çalışıyorum. Konuşmak için yeterince cesur ve öldürülmüş olan Hrant Dink ve aynı zamanda hiçbir politik geçmişi olmayan ve Ermeniler konusunda hiçbir şey söylememiş ve öldürülmüş genç sessiz adam Sevak Balıkcı örneğini veriyorum. Soykırımın birçok kurbanı da sessizdi.

Benim siyasette olmamın nedeni budur. Bu benim partimin amacıdır: Ermeni soykırımını tanımak ve soykırım kurbanlarının torunlarından özür dilemek. Halen bunu başarmaktan çok uzagız.

Demokratik olmayan bir Türkiye; soykırımı ya da özür dilemeyi asla kabul etmeyecektir. Demokratikleşme aracılığıyla ve barış süreci ile birlikte soykırımın tanınması konusunda gerçekten önemli adımlar atıldı. Toplum soykırımı öğrendi ve bunu bu şekilde söylemeden 102 yıl önce aslında korkunç bir şeyin meydana geldiğini söylemeye hazır hale

geldi. Hatta başbakan Birinci Dünya Savaşında meydana gelmiş Ermeni "meselesi"nin kurbanlarına taziyelerini sundu. Her zaman şunu dile getiriyorum: "Günümüzde halen suçlar meydana geliyorsa, o zaman eski suçlar tanınmamıştır." Türkiye'deki soykırım her gün meydana geliyor. Her gün eş başkanlarımız ve vekillerimiz öldürülüyor, hapse atılıyor, tıpkı 1915'de olduğu gibi. İlk olarak son zamanlarda işlenen suçlara bir dur demeliyiz, sonra belki demokratikleşir ve rahat yüzü görürsek, ancak o zaman Türkiye Ermeni soykırımını tanıyabilir. Bu spesifik suç Türkiye'de meydana gelmiştir ve biz böylece Türkiye'deki bu suç ile yüzleşeceğiz. Yeni liderler ile ya da bu toprağın Türklere, Kürtlere, Ermenilere, Asurlulara, Yunanlara, yani hepimize ait olduğuna ilişkin vizyona sahip yeni bir kuruluş ile birlikte bu suçla yüzleşeceğiz. Biz 2-3 yıl önce bunu başarmaya çok yaklaştığımız ama Erdoğan'ın milliyetçi koalisyonu Ermeni soykırımını asla tanımayacaktır" şeklinde şikayet edilenin beyanları dayanak gösterilerek haber yayınlandığı tespit edilmiş olmakla, beyan bir bütün olarak değerlendirildiğinde atılı Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini Alenen Aşağılama ve Cumhurbaşkanına Hakaret suçlarını işlediğini gösterir yeterli delilin mevcut olduğu kanaatine varılmıştır.

SONUÇ

Şikayet edilen 26. Dönem milletvekili Garo PAYLAN'ın Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini Alenen Aşağılama ve Cumhurbaşkanına Hakaret suçlarını işlediğine dair hakkındaki isnatların yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan gerekçelerle suçların kapsamında kaldığı, şikayet edilenin üzerine atılı suçların yasal unsurlarının oluştuğu, bu nedenle adı geçen milletvekili hakkında Anayasanın 83. maddesine istinaden **dokunulmazlığının kaldırılması talebinde bulunulması gerektiği kanaatine varılmıştır.**

Halen Türkiye Büyük Millet Meclisi 26. Dönem milletvekili Garo PAYLAN'ın eylemlerine uyan TCK'nun 299, 301 ve 53/1 maddeleri gereğince hakkında takibat yapılabilmesi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83/2. Maddesi uyarınca,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, adı geçen milletvekili hakkında yasama dokunulmazlığının kaldırılması kararına bağlı olduğu anlaşıldığından;

Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirlerine tevdi olunmak üzere fezleke ve eki soruşturma evrakı ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin takdir ve ifası saygıyla arz olunur. 16/02/2018

Ahmet AKÇA
Cumhuriyet Başsavcısı Vekili

